

умову функціонування сучасної публічної служби. Морально-етична ознака набула ролі складника антикорупційного механізму у системі діяльності публічної служби. Проте, слід відзначити відсутній на сьогодні єдиний підхід до визначення доброчесності, що негативно впливає на розуміння її меж та створює об'єктивні перешкоди у правозастосуванні при порушенні публічними службовцями даного принципу.

Література:

1. Сорокіна Н. Доброчесність як необхідний морально-етичний складник діяльності публічного службовця. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2017. № 5 (27). С. 39-42.
2. Писанець В. А. Адміністративно-правове забезпечення доброчесності працівників правоохоронних органів України : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 201 с.
3. Галай В. О. Сучасна концепція принципів публічної служби в адміністративному праві України: автореф. дис. ... д. ю. н. : 12.00.07. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2020. 42 с.
4. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 4. Ст. 43.
5. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 24. Ст. 212.
6. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-140>

ПРИНЦИПИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Шира Олександр Володимирович

*здобувач кафедри адміністративного, кримінального права і процесу
Міжнародний університет бізнесу і права
м. Херсон, Україна*

Принципи адвокатської діяльності є основоположними правилами професійної поведінки, якими повинен керуватися кожен адвокат незалежно від виду його діяльності.

Фундаментальні принципи адвокатської діяльності визначені в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Так, згідно

із ч. 1 ст. 4 вказаного закону «адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів» [1].

Частина друга ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» фактично закріплює принцип екстериторіальності діяльності адвоката – «адвокат України здійснює адвокатську діяльність на всій території України та за її межами, якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або законодавством іноземної держави».

Слід зазначити, що наведений перелік принципів адвокатської діяльності не є вичерпним, адже адвокат є перш за все професійним юристом, який повинен керуватися в своїй роботі основоположними принципами права.

Крім того, принципи адвокатської діяльності містяться в Правилах адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року, зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 року.

Так, згідно Розділу II Правил адвокатської етики, до основних принципів адвокатської етики відносяться: незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності, дотримання законності, пріоритет інтересів клієнта, неприпустимість конфлікту інтересів, конфіденційність, компетентність та добросовісність, повага до адвокатської професії, чесність та добропорядна репутація. До прикладу – адвокату заборонено робити завідомо неправдиві заяви стосовно суті доручення, фактичних обставин, що мають до нього відношення, їх правової оцінки, прав і обов'язків адвоката, клієнта, а також обсягу своїх повноважень щодо представництва інтересів клієнта (ч. 2 ст. 12-1 Правил адвокатської етики) [2].

Закон «Про адвокатуру» Республіки Польща (в оригінальному перекладі – «Право про адвокатуру») від 26 травня 1982 року не містить окремого переліку принципів адвокатської діяльності, проте вони впливають, зокрема, з тексту присяги адвоката. Так, згідно зі ст. 5 Закону «Про адвокатуру» Республіки Польща, адвокат перед початком виконання професійних обов'язків складає в присутності декана присягу наступного змісту: «Урочисто присягаю у своїй праці адвоката старатися зі всіх сил до охорони прав і свобод громадянина та зміцнення правового порядку Республіки Польща, виконувати свої обов'язки професійно, сумлінно і згідно із законом, зберігати професійну таємницю, а у своїй діяльності керуватися засадами гідності, чесності і суспільної справедливості» [3].

Крім того, у відповідності до ст.ст. 6.1.-6.3. Закону «Про адвокатуру» Республіки Польща, «адвокат зобов'язаний зберігати у таємниці усе, про що довідався у зв'язку із наданням правої допомоги. Обов'язок зберігання професійної таємниці не може бути обмеженим у часі. Адвоката не можна звільнити від обов'язку зберігання професійної таємниці щодо фактів, про які він дізнався надаючи правову допомогу або провадячи справу» [3].

Також, згідно ст. ст. 8.1.-8.2. Закону «Про адвокатуру» Республіки Польща, адвокат при виконанні професійних обов'язків користується свободою слова і писання у межах, окреслених перед адвокатурою і приписами права. Особа, яка зловживає цією свободою, що проявляється у переслідуванні через приватну зневагу або у знеславленні сторони, її помічника або захисника, куратора, свідка, експерта або перекладача, підлягає дисциплінарному стягненню.

Таким чином, в Республіці Польща адвокати повинні керуватися в своїй діяльності загальноновизнаними загальними принципами права та спеціальними принципами, притаманними саме адвокатській діяльності, серед яких – принцип конфіденційності (збереження адвокатської таємниці).

Враховуючи вищевикладене, до принципів адвокатської діяльності, якими мають керуватися адвокати як в Україні, так і в Республіці Польща та в інших цивілізованих країнах, слід віднести: принцип рівності всіх перед законом та судом, принципи верховенства права та законності, принципи гуманізму, доброчесності та справедливості у професії адвоката, принцип монополії адвокатської професії у визначених законом сферах правозахисної та представницької діяльності, принцип свободи вибору форм та методів адвокатської діяльності, принцип незалежності адвоката в процесі здійснення професійної діяльності, принципи збереження конфіденційності отриманої від клієнта інформації (адвокатської таємниці) та пріоритетності інтересів клієнта, принципи субординації та координації у взаємодії з органами публічної адміністрації та іншими суб'єктами правозахисної діяльності, принцип персональної відповідальності адвоката за дотримання правил професійної етики та норм чинного законодавства.

Принцип верховенства права є ключовим для адвокатури як інституту реалізації права на правову допомогу і включає в себе три принципи – принцип верховенства прав і свобод людини над інтересами держави, принцип верховенства ратифікованих (визнаних Україною) норм міжнародного права над нормами національного законодавства, а також принцип верховенства норм Конституції

України над нормами законів та підзаконних нормативно-правових актів (принцип конституціоналізму).

Перспектива подальшого дослідження даної тематики обумовлена необхідністю детального порівняльно-правового дослідження прав та обов'язків адвоката в Республіці Польща та в Україні з метою формулювання пропозицій щодо удосконалення чинного національного законодавства.

Література:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року. № 5076-VI. Дата оновлення: 03.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

2. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017, зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 15.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>

3. Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19820160124/U/D19820124Lj.pdf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-141>

РИЗИК УСКЛАДНЕННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ СУДУ ЧИ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНОГО ПРАВА ЯК ПІДСТАВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПОЗОВУ, ТА ЙОГО ТЛУМАЧЕННЯ СУДАМИ

Куклишин Артур Михайлович

Актуальність проблеми. Ефективний захист прав, свобод та інтересів в публічних правовідносинах є функцією адміністративної юстиції. Водночас, досягнення цієї функції можливе лише тоді, коли остаточне судове рішення, в разі повного або часткового задоволення позову, можна буде виконати. Якщо ж до моменту набрання цим судовим рішенням законної сили настануть обставини, які виключать можливість захисту порушених прав, то результат розгляду адміністративної справи стає фактично «рішенням заради рішення». Механізм забезпечення позову в адміністративному судочинстві, як справедливо стверджує Т. Тур, сприяє повноцінній реалізації права суб'єктів, безпосередньо задіяних у публічних правовідносинах, на